

"הוא לא תרבותי" הם אמרו

ובקושי קיבלו אותו ל"הבימה"

שרית רום

רודנסקי ואשתו, תמונת נעורים ביחד בהבימה

סת שחקנים חדשים לתיאטרון. "רודנסקי היה שחקן טוב ונחוץ להבימה. הקולקטיב רצה אותו מסיבות שונות, ובעיקר מכיוון שלא התחנך בתיאטרון. אחרי מרד השחקנים הוקמה ועדה ציבורית בראשותו של שפרינצק, שהמליצה על חיסולו של הקולקטיב. אז נפתחה הדרך לשחקנים מבחוץ. אני דרשתי את בקר ואת רודנסקי. הם התקבלו." לרודנסקי המשיכו להיות מתנגדים גם אחרי חיסול הקולקטיב. ההתנגדות לרודנסקי היתה על רקע תרבותי. הוא לא נעשה תרבותי יותר, לדעת חלק מהחברים, למרות שדעתם כבר לא היתה "קולקטיבית".

בעבודה קשה ובמסירות איזק בנה לעצמו מו רודנסקי את מקומו בהבימה. הוא לא בחל בשום תפקיד שניתן לו. הוא הסכים להיכנס כמחליף בהתראה של שעות אחדות. לא אחת קרה כי רודנסקי התכוונן לתפקיד במשך תקופה ארוכה וברגע האחרון הוא נלקח ממנו. חיים קשים היו לו. עור של פיל. הוא לא ויתר. רק להמשיך הלאה. רק לא להישבר.

כסף לא היה חסר לו. בתקופת מילחמת העולם השנייה הוא נכנס בשותפות עם חבר (המשך בעמוד 46)

שם למעלה. למה להסתבר. כולנו הרי נגיי לשם יום אחד.

הקולקטיב

מחליט

ר ק בשנת '49 התקבל רודנסקי לשחק בהבימה לאחר שאשתו, השחקנית נורה שיין, שיחקה כבר כמה שנים בתיאטרון. היה זה שימעון פינקל שהכניסו. "אחרי סיבובי הופעות באמריקה, אירגנו, מסקין ואני את הפוטש הידוע בהבימה. יצאנו כנגד הקולקטיב, כנגד הקביעה המוחלטת של חברי הקולקטיב מי ישחק ובאיזה תפקיד, וזאת ללא שום קשר לכישרון המישחק של השחקן, אלא בהתאם לעמדתו בקולקטיב. הקולקטיב היה האחראי הבלעדי לקביעת הפרטואר ולהכני

רודנסקי ואשתו

עד הרגע האחרון הוא טיפל בניירה החולה

כ שקיבל שמואל רודנסקי את פרס ישראל לתיאטרון ב-1984, הרימו כמה מוותיקי הבימה גבה. "איזה תפקידים היה לו, שאלו או בקולקטיב, הוא הצטיין בעיקר במיוזיקל. ותיקי הבימה. למרות כל ההצלחות, למרות כל השנים המשותפות, אינם יראים עד היום ברודנסקי אחר משלהם.

יש סוסרעבודה ויש סוסים אצילים, אמר השבוע אחד השחקנים. ולא יעזור לו לסוס העבודה, לעולם לא יקנה את מקומו באצילי לות. כך גם במישחק, הוסיף השחקן, "או שאתה כישרוני מאוד או שתילאץ כל ימך לעבוד עבודה קשה, עבודה שחורה ומתסכלת. רודנסקי היה סוס עבודה שכזה. לזכותו הרבה ייאמר כי מעולם לא התלונן, מעולם לא חשב כי נועד ליותר מכך.

נפגשו לאחר הצלחתו הענקית בטוביה החולב. הוא דיבר תוך אהה כבדה, ואמר כי הקהל אינו מטומטם כפי שנוטים לחשוב. הוא הרגיש כי למרות שהקהל שבא לתיאטרון של גודיק אינו הקהל התרבותי של הבימה, בכל זאת, הוא אמר, ערבי ערב הבין הקהל כי רודנסקי נכשמו אינו אלא "בלגולה" — עגלון פשוט ועממי שבא היישר מן העיירה ברוסיה.

בהתלהבות ומסירות אין קץ. בעיקריות ראויה לציון כבש מולה רודנסקי את מקומו בתיאטרון העברי. שימעון פינקל, השחקן, בן דורו, אמר השבוע. "רודנסקי הוא גוש מאסיבי מאוד של התלהבות, כוח ומסירות."

אני רציתי להיות שחקן גרמני, והתכונתי לנסוע לגרמניה, לאחר שהתפורר התיאטרון שאיתו עליתי לארץ. כעבור זמן קצר פנה אלי גנסי והזמין אותי להשתתף בתיאטרון חדש שהקים. הצגת הפתיחה היתה בלשנאצאר. זו גם היתה ההצגה הראשונה בסיבוב הקורס של תיאטרוננו של גנסי.

אני קיבלתי את התפקיד הראשי של בלשאצאר ורודנסקי קיבל את תפקיד הנביא ריאל. לשנינו היה זה התפקיד הראשון בע"ב רית. רודנסקי שיחק בלהט רב ובמסירות.

האם הגדרות אלה מנסות לעקוף את אי הנעימות שבאמירה כי רודנסקי לא היה שחקן טוב, אלא טכני ומסור לתפקיד? — על כך אין פינקל מוכן לענות. מי שנשאר אחרון השחקנים הגדולים של תקופה גדולה, נושא על גבו את חבריו שנפטרו, חב להם חוב חברתי מסויים. נזהר מאוד באמירותיו.

לא איש כשימעון פינקל נרתע בעבר מאמירות קשות, מקריאת תיגר, מהוצאת ספרים רבים, שהילכו על הגבול הרק שבין הכעס להשמצה. אבל, כשבני דורו נפטרים בזה אחר זה ואתה הופך לסמל, אתה פורע חוב ומרגיש כשליח של דור שלם.

היום אי אפשר לשמוע משימעון פינקל, ולוא מילה רעה אחת. כסיפרו על התיאטרון כתב פינקל על רודנסקי, ולא רק מחמאות. כשרודנסקי היה בחיים הרגיש פינקל כי זה בסדר. היום — מספידים. יהודים מספידים במילים טובות. לא רוצים להרגיז את ההוא